

Računovodstvena pismenost kao preduvjet dobrog poslovanja

Župan, Mario; Mahaček, Dubravka

Source / Izvornik: **Proceedings of 2nd International Conference "Vallis Aurea" Focus on: Regional Development, 2010, 1581 - 1589**

Conference paper / Rad u zborniku

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:112:779006>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-21**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

ACCOUNTING LITERACY AS A PRECONDITION FOR BUSINESS SUCCESS

RAČUNOVODSTVENA PISMENOST KAO PREDUVJET DOBROG POSLOVANJA

ZUPAN, Mario & MAHACEK, Dubravka

Abstract: High degree of open and closed startups, low productivity, high risk, are just some of the characteristics of small business sector, the most important representatives of Croatian entrepreneurship. Except the needs for better legislation, loans adjustment, solution also lies in the accounting literacy of entrepreneurs. Introducing entrepreneurs with certain positions of the financial statements and best accounting practice is a prerequisite of long-term survival and prosperity of SMEs, which realizes high shares in profit and new jobs creation.

Key words: accounting, finance, taxes, contributions, income, expenditure, capital, financial reports, survey, entrepreneurship

Sažetak: Brzo nastajanje i brzo nestajanje, niska produktivnost, visoka rizičnost, samo su neke od karakteristika sektora malih poduzeća, najznačajnijeg predstavnika hrvatskog poduzetništva. Osim potrebe za poboljšanjem zakonskih okvira, prilagodbe financijskih plasmana, rješenje problema vjerojatno leži i u računovodstvenom opismenjavanju poduzetnika. Upoznavanje poduzetnika sa pojedinim pozicijama financijskih izvještaja te dopuštenim računovodstvenim radnjama preduvjet su dugotrajnog opstanka i napretka malog i srednjeg poduzetništva koji ostvaruje visok udio u generiranju dobiti i visoku stopu generiranja novih radnih mjesta.

Ključne riječi: računovodstvo, financije, porezi, doprinosi, prihodi, rashodi, kapital, financijski izvještaji, istraživanje, poduzetništvo

Authors' data: Mario Zupan, Veleučilište u Požegi, Požega, mzupan@vup.hr; Dubravka Mahacek, Državni ured za reviziju, Požega, dmahacek@vup.hr

1. Uvod

Kada se govori o poduzetništvu najčešće je riječ o malim i srednjim poduzetnicima (podjela prema Zakonu o računovodstvu NN 109/07). No poduzetništvo je prisutno i kod velikih poduzeća ako su vlasništvo i upravljanje implementirani u jednoj osobi. Poduzetnik je istovremeno financijski direktor, direktor prodaje, nabave i marketinga, menadžer odnosa s javnošću, motivator zaposlenih, pregovarač i još puno toga. Najčešće nema vlastito računovodstvo već vrši outsourcing računovodstvene funkcije. Poduzetnik je dužan uredno podmirivati obveze prema zaposlenima, dobavljačima i državi, no kad to nije u mogućnosti nema snagu pregovaranja za pomoć od strane banke ili države te jednom narušeni ugled teško se vraća.

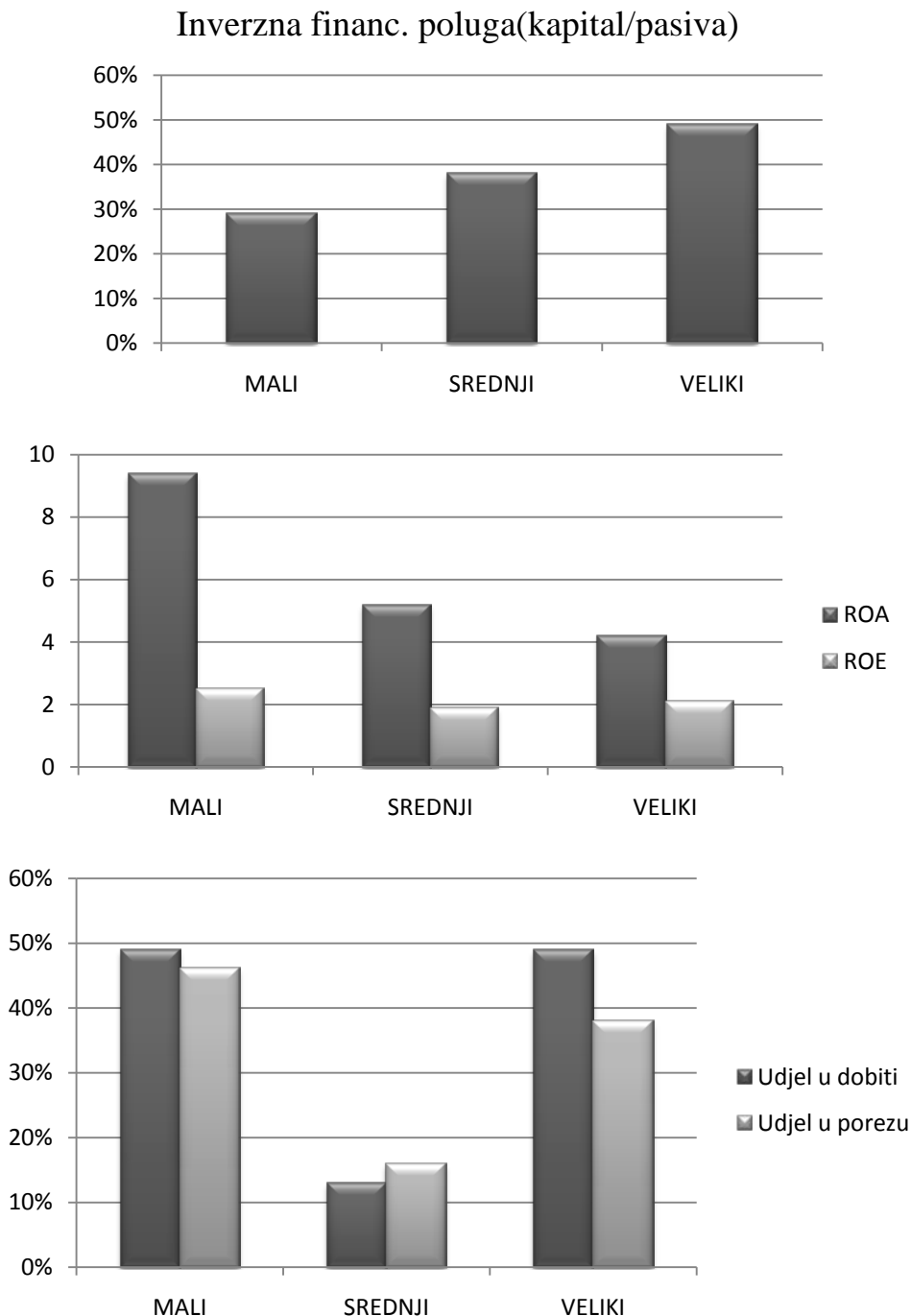
Dobro poslovanje podrazumjeva dugotrajan opstanak, zadovoljstvo zaposlenih, dobru likvidnost, a ostvarivanje pozitivnog financijskog rezultata ostaje u drugom planu. No često se poduzetnici fokusiraju samo na jedan cilj – manji porez. Kako bi smanjili porezno opterećenje poduzetnici isplaćuju niske plaće i teže prikazivanju niže bruto dobiti. Vođeni željom za manjim porezom na dobit, povećavaju potrošnju. Ako se potrošnja razmatra na temelju subjektivnih i nestrukturiranih informacija može izmaći kontroli, što vodi ka zaduživanju, a potrošnja i zaduživanje daleko su inertniji od prihoda poduzeća. Zbog konkurencije, pada kvalitete proizvoda/usluga i promjene zakonskih propisa, prihodi poduzeća mogu naglo opasti, dok potrošnju nije tako lako smanjiti. Ipak su mali i srednji poduzetnici, 2008. Godine, zaposlili 64,7% ukupno zaposlenih, njihov udio u bruto domaćem proizvodu iznosi 44%, sudjeluju sa 40,5% udjela u ukupnom izvozu [1].

2. Analiza stanja

Prema Analizi hrvatske udruge banaka, pod nazivom Financiranje malih i srednjih poduzeća u krizi – Između želja i mogućnosti, mala poduzeća pokazuju ispodprosječnu produktivnost, ali natprosječan udjel u dobiti. Rizici su im natprosječno visoki jer nemaju dovoljno kapitala i u velikoj mjeri oslanjaju se na kratkoročni dug što ih čini izrazito osjetljivima na fluktuacije poslovnog ciklusa. Ranjivija su i osjetljivija na lošu regulaciju i druge poteškoće s institucionalnim okruženjem (npr. korupciju). Rizici opterećuju i američka mala i srednja poduzeća, na što ukazuje podatak da manje od 30% novoosnovanih poduzeća posluje duže od 10 godina nakon osnivanja [2]. Osim porezne stimulacije i pravne zaštite u naplati potraživanja, kao sustavnih mjera, uzrok nelikvidnosti i slabosti kapitala malih i srednjih poduzeća vjerojatno leži i u računovodstvenoj (ne)pismenosti poduzetnika. Tome u prilog ide izjava Tihane Kraljić, ravnateljice Uprave za malo gospodarstvo u Ministarstvu gospodarstva, koja upozorava na često loše napravljena financijska izvješća malih poduzetnika [3].

Banke prepoznaju rizičnost, slabiji novčani tok, nedovoljnost kapitala, ovisnost o malom broju kupaca, velike fluktuacije pojedinih pozicija financijskih izvješća u kratkom roku, nedosljednost primjene izabranih računovodstvenih politika, što se odražava na visinu kamatnih stopa plasmana malim i srednjim poduzećima.

Produktivnost malih poduzeća iznosi 40.000,00 kn po zaposlenom, velikih 170.000,00 kn. Udio u dobiti malih poduzeća u 2008. godini iznosi 38,1%, velikih 49%. Razlog tome vjerojatno leži u činjenici da mali vlasnici uglavnom ne reinvestiraju dobit, već je isplaćuju i tako ostvaruju visoke stope profitabilnosti, što se vidi iz povrata na kapital (ROE) i na aktivu (ROA), a može se objasniti manjim udjelom kapitala i rezervi u pasivi, odnosno velikom financijskom polugom (Slika 1):

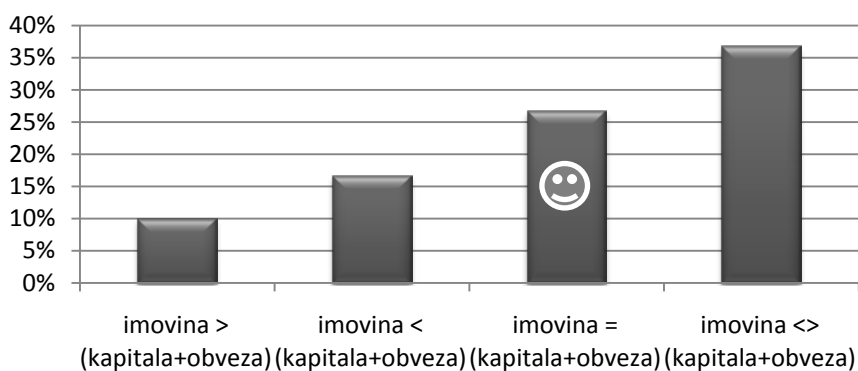
Slika 1. Izračun na temelju bruto dobiti 2008.g.; [2]

Iz navedenog se može zaključiti da isplate dobiti rezultiraju malim udjelom kapitala u pasivi (manje od 30%) koje povoljno utječu na ROE ali istovremeno povećavaju zaduženost. Mali udio vlastitog kapitala prepoznaju kreditori koji se ne žele izlagati

riziku na dugi rok, stoga su mala poduzeća prisiljena i dugotrajnu imovinu financirati kratkoročnim obvezama, čime se narušava financijska stabilnost poduzeća.

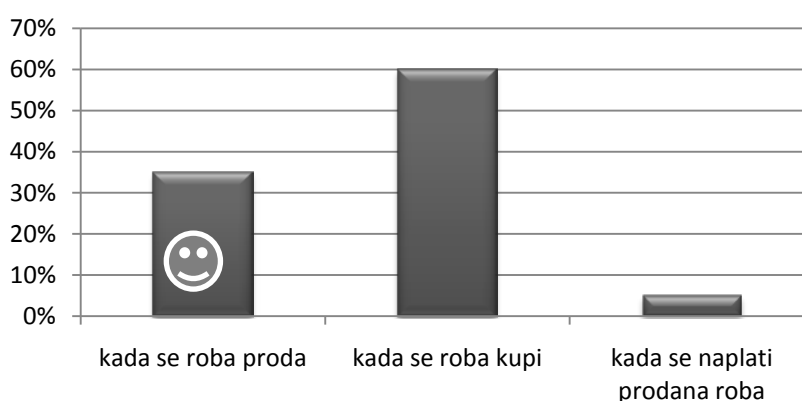
Tome u prilog ide činjenica da je 2008. godine udio kratkoročnih obveza malih 41%, velikih 24%, u ukupno pasivi [2]. Osim problema koji su otkriveni analizom HUP-a, proveden je upitnik među poduzetnicima. Slučajnim odabirom ispitano je 30 poduzetnika. Preko 70% ispitanika mlađe je od 40 godina, imaju srednju stručnu spremu i vlasnici su poduzeća sa 5 ili manje djelatnika. Prema rezultatima upitnika može se zaključiti da preko 90% poduzetnika prepoznaje приход, rashod, potraživanje i obvezu. Upoznati su sa važnošću koju likvidnost ima za opstanak poduzeća, no samo 40% ispitanika je odgovorilo da planira likvidnost te su zaokružili ispravan način planiranja. 17% ispitanika planira likvidnost ali su zaokružili pogrešan način izračuna budućeg novčanog toka. 43% ispitanika je izjavilo da ne planira likvidnost. Samo 8 poduzetnika (26%) je znalo temeljnu bilančnu jednadžbu (Slika 2).

U kakvom su odnosu imovina i izvori imovine (kapital i obveze)?

Slika 2. Poznavanje bilančne ravnoteže

Kada zalihe trgovačke robe postaju rashod?

Slika 3. Zalihe trgovačke robe

54% poduzeća ostvaruje dobit s kojom su zadovoljni, 80% uredno podmiruje obveze. Prepoznaju elemente koji stvaraju pozitivnu sliku kod banaka i državnih institucija. 3 poduzetnika misli da veća vrijednost dugotrajne imovine stvara negativnu sliku zbog većih iznosa amortizacije koja smanjuje dobit. 7 poduzetnika nema informaciju da se

zemljište ne amortizira. Za transparentnije rezultate potreban je veći uzorak, ravnomjerno raspodijeljen prema poduzetničkom stažu. Zabrinjavajuća činjenica, koja se može utvrditi iz upitnika je nepoznavanje ravnoteže aktive i pasive, unatoč prepoznavanju pojedinih elementata i uspješnosti poslovanja poduzetnika (16 poduzeća). No za traženje odnosa između uspješnosti i kvalitete poslovanja s jedne i razumijevanja financijskih izvještaja s druge strane, potreban je veći uzorak, detaljnija analiza poznavanja bilančnih pozicija i Računa dobiti i gubitka. te kako pojedini poslovni događaji mijenjaju pojedine pozicije. Računovođe i računovodstveni servisi suočeni su i sa još jednim problemom. Nepostojanju dugoročne strategije poduzetnika koje rezultiraju čestim promjenama obrnuto kratkoročnih ciljeva koji se međusobno kontradiktorni: visoka dobit zbog kreditora, niska dobit zbog poreznih opterećenja. Osim toga, problem stvara i neodređenost računovodstvenih standarda te njihova neusklađenost sa poreznim zakonima, iako bi se u takvim situacijama trebalo držati računovodstvenog načela opreznosti. Načelo opreznosti štiti vjerovnika i zato nalaže da imovinu i prihode ne treba precijeniti, obveze i rashode ne podcijeniti. Ako se navedeno radi kako bi se nekome načinila šteta ili onemogućilo ostvarenje nečijeg prava, tada je to kažnjivo djelo.

3. Izvori financiranja

Imovina poduzeća financira se vlastitim i tuđim sredstvima. Udio tuđeg kapitala ne bi trebao iznositi više od 50% ukupne pasive, no u uvjetima opće nelikvidnosti i kapitalno intenzivnih djelatnosti, taj udio raste i preko 70%. Osim pažljivog planiranja novčanog toka, uzimajući u obzir pravilo financiranja kratkotrajne imovine kratkoročnim obvezama, dugotrajne imovine dugoročnim obvezama, potrebno je izvršiti usporedbu stope povrata kapitala (ROE) sa troškom pojedinih oblika zaduživanja. Trošak tuđeg kapitala predstavljen je kamatnom stopom na posuđena sredstva kojima se dodaju dodatni troškovi kao što su: troškovi obrade kredita, interkalarne kamate, depoziti i sl. Ukoliko je isplativost vlastitog kapitala veća od troška tuđeg kapitala, isplati se zaduživati. Navedeno se najčešće događa kod djelatnosti u kojima je prisutan visok stupanj upotrebe znanja i visoke tehnologije.

Osim okvirnih, revolving i ostalih oblika kratkoročnih kredita čija je glavna uloga poboljšanje trenutne likvidnosti, dugoročnog zaduživanja kod banaka te bespovratnih sredstava i poticaja državnih institucija (npr. Ministarstva gospodarstva rada i poduzetništva, Ministarstva poljoprivrede), hrvatskim poduzetnicima dostupan je i rizični kapital Hrvatske mreže poslovnih anđela. Jer kada zakažu tradicionalni elementi financiranja zbog rizika koje nose mala poduzeća, nastupaju poslovni anđeli, Equity i Venture fondovi, koji ulaze u vlasničku strukturu, ulažući u temeljni kapital.

Zasad su hrvatska ulaganja u tom sektoru mala i iznose 0,2% BDP-a. Mađarska je dosegla 1,8% BDP-a ulaganja rizičnog kapitala, dok prosjek EU iznosi 0,7% [4].

Što se tiče financijskih sredstava EU, izdavanja garancija u poslovanju s inozemstvom, poslovnog savjetovanja, zaštite od komercijalnih i političkih rizika

izvoza, mala i srednja poduzeća uspješno su potpomognute radom Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR), čiji je osnivač i vlasnik Republika Hrvatska.

4. Dozvoljene računovodstvene radnje

Dobit je potrebno planirati. Polazne veličine mogu se naći u tromjesečnom financijskom izvještaju koji se predaje u Financijsku agenciju, no razlika prihoda i rashoda iskazanih u izvještaju nije osnovica za obračun poreza na dobit.

Razlika se naziva računovodstvena dobit, a potrebno ju je smanjiti za neoporezive prihode i povećati za porezno nepriznate rashode [5].

Zatim smanjiti za gubitke koji su utvrđeni PD obrascem prethodnih pet obračunskih razdoblja. Što se onda može učiniti kako bi se korigirala porezna dobit ?

Jedan od oblika „tihog financiranja“ je otpis nenaplaćenih potraživanja vrijednosti do 5.000,00 kn (dopušten je otpis više računa ako je zbroj manji ili jednak 5.000,00) po pojedinom dužniku [6]. Potraživanja veća od 5.000,00 kn mogu se otpisati samo ako su utužena. U slučaju dobivanja spora, vrijednosno usklađenje potraživanja se zatvara, a protustavka je prihod od ukidanja vrijednosnog usklađenja. Navedeni postupak bio bi idealno sredstvo poništavanja velikog jaza između nastanka i naplate potraživanja kad bi se sudski sporovi rješavali jeftinije i efikasnije. Ovako su poduzetničke bilance pune nerealnih potraživanja. Vrijednosno usklađenje može se provesti i na ostalim pozicijama dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine čija se računovodstvena vrijednost značajno razlikuje od fer vrijednosti. Ako smo u računovodstvenim politikama odabrali revalorizacijski model praćenja te imovine, vrijednosno usklađenje (smanjenje) najprije tereti revalorizacijske rezerve. Vrijednosno usklađenje zaliha, dionica i udjela porezno je priznato samo ako se navedena imovina prodaje [5] čl.10.

Politika amortizacije igra bitnu ulogu u oblikovanju financijskog rezultata. Dugotrajna imovina može ostati u pripremi ako ne ostvaruje imovinske ili ostale koristi. Skupina može promijeniti amort. Stopu, sukladno računovodstvenim standardima i korisnom vijeku trajanja, ne kršeći načelo kontinuiteta. Poduzetnici, povedeni kratkoročnim ciljem neplaćanja poreza, ne planirajući financ. Rezultate idućih godina, često propisuju najviše porezno dopuštene amort. Stope, ne pridržavajući se računovodstvenih standarda koji amort. Stope određuje prema korisnom vijeku trajanja dugotrajne imovine. Bez planiranja nabave, prodaje i amortizacije imovine, poduzeće riskira velike oscilacije u poreznom opterećenju.

Početak godine, poduzetnik treba razmisliti o budućim troškovima. Ako se trošak očekuje, može se pouzdano utvrditi, a posljedica je sadašnjih prihoda, tada je potrebno izvršiti rezerviranje. Rezerviranja nisu porezno priznata osim u slučaju rezerviranja za otpremnine zaposlenicima, troškove otklanjanja nedostataka u jamstvenim rokovima, obnavljanje prirodnih bogatstava koja se sada crpe i započete sudske sporove [5] čl.11. Preporuka Porezne Uprave je ukidanje rezerviranja za otpremnine, ako se otpremnina ne isplati iduće godine.

Poduzetnike često zanima status ulaznih računi koje je poduzeće platilo, ali ne predstavljaju trošak redovnog poslovanja. Zakon o porezu na dobit [5] čl. 7., u trajno

porezno nepriznate rashode ubraja troškove koji se odnose na privatni život članova društva (izuzimanja) te zaposlenika (za zabavu, odmor, sport i rekreaciju), uključujući i pripadajući PDV.

Potrošnjom se također legalno smanjuje osnovica poreza na dobit, ako su troškovi porezno priznati. Ako se u vremenu rasta i visoke dinamike poslovanja nabavljalo dugotrajnu imovinu, problemi stagnacije i usporavanja poslovanja bit će ublaženi troškovima amortizacije, a time manjim poreznim opterećenjem. Do problema dolazi ako se potrošnja financirala tuđim sredstvima. Bez obzira, suvremena ekonomija tjera poduzeća na potrošnju, a ona, koja su oprezno trošila, bojeći se kredita, kažnjava sa većim poreznim opterećenjem i zato danas, poduzeća koja su bila oprezna pune državni proračun.

Povećanje dobiti može se postići knjiženjem troška na imovinu. Na poziciju dugotrajne materijalne imovine knjiže se svi troškovi nabave, transporta, montaže i sl. do stavljanja imovine u upotrebu MRS 16, t.15 [7], ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom pritjecati u subjekt MRS 16, t.7 [7]. Na poziciju dugotrajne imovine knjiže se troškovi ako ne predstavljaju istraživanje već razvoj materijalne ili nematerijalne prirode. Istraživanje postaje razvoj kada se mogu prepoznati buduće ekonomske koristi MRS 38, t.21 [7], a praktični dokaz tomu je izrađen investicijski plan. Pozicija Zalihe također je mjesto kapitalizacije troška. MRS 2, t.10 [7] omogućava kapitalizaciju svih troškova nabave, konverzije i ostalih troškova koji su nastali dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i stanje. Navedenim radnjama povećala se vrijednost imovine i dobit razdoblja.

No sve računovodstvene radnje imaju višestruki utjecaj na poduzeće. Što se npr. Događa ako povećavamo vrijednost kratkotrajne imovine?

Iz jednadžbe (1) i (2) vidljivo je poboljšanje tekuće likvidnosti ali i pad koeficijenta obrta kratkotrajne imovine.

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} \quad (1)$$

$$\text{koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihod}}{\text{kratkotrajna imovina}} \quad (2)$$

Odnosno poboljšanje tekuće likvidnosti obrnuto je proporcionalno obrtu kratkotrajne imovine.

5. Nedoovoljene radnje

Usporedbom kretanja prihoda, i vrijednosti zaliha, kroz nekoliko razdoblja, moguće je uočiti manipulacije koje se često primjenjuju, a nisu dozvoljene prema MRS 2 i HSFI 10.

Ako istovremeno raste vrijednost zaliha i prihod od prodaje, to je znak da se kapitalizira trošak koji se u prijašnjim razdobljima nije kapitalizirao. Potrebna je provjera knjiženja.

Druga nedozvoljena radnja često se događa kod trgovačke djelatnosti. Naime, poduzetnik knjiži sniženje (bez isticanja uvjeta prodaje kako to nalaže Zakon o zaštiti potrošača) 100%-tno, ulazeći u supstancu trgovačke robe. Učestala gotovinska sniženja rezultirat će manjim prihodom i istovremeno manjom vrijednosti zaliha.

Također je nedozvoljena manipulacija prodajnim cijenama. Roba se zadužuje po manjoj prodajnoj cijeni nego što se prodaje, ili se ne vrši polog gotovine.

Zbog manipulacija s fiktivnim računima radi povećanja/smanjenja prihoda i PDV-a, Porezna Uprava vrši vezane inspekcije i pregled poslovnih knjiga iznad 50.000,00 kn.

Osim namjernog knjiženja sadašnjeg prihoda u kasnije razdoblje i prebacivanja budućeg troška u sadašnje razdoblje moguće su nenamjerne greške koje se događaju zbog neznanja ili previda [8]. Pa tako su česti slučajevi neobavljenog prijenosa dospjelih kamata po kreditu sa pozicije troškova budućeg razdoblja na rashode obračunskog razdoblja, obračun ili evidencija dospjelih zateznih kamata na neplaćene poreze i doprinose i dr.

Nedopuštene radnje kojima je namjera svjesno ostvarivanje imovinske i druge koristi, sankcionira Kazneni zakon, koji za sastavljanje lažnih isprava propisuje zatvorske kazne od 3 mjeseca do 8 godina. Za ista kaznena djela Zakon o računovodstvu propisuje novčane kazne od 50.000,00 do 500.000,00 kn.

Loše poslovanje je najčešće rezultira rastom subjektivnosti vlasnika i nedozvoljenih radnji. Upoznavanje vlasnika sa zakonskim sankcijama i rastom troškova koji se gomilaju ako se na vrijeme ne zatvori poduzeće, je nužno već na samom početku pokretanja posla.

Nesposobnost plaćanja dospjelih novčanih obveza duže od 60 dana dovoljan je razlog za pokretanje stečaja. Drugi razlog, koji se nešto rjeđe prakticira je veća pasiva od aktive [9] čl.4.

Vjerovnici se prijavljuju u stečajnu masu 15-30 dana od objave rješenja o otvaranju stečajnog postupka, bez čega nema namirenja njihovog potraživanja. Prilikom stečaja nadležni Trgovački Sud imenuje stečajnog upravitelja, koji najčešće otpušta sve zaposlene radnike, nakon čega može zaposliti radnike nužne za nastavak poslovanja u manjem obimu, barem dok se ne dovrše započeti poslovi.

Unatoč većim inicijalnim troškovima, pokretanje posla treba započeti poslovnim savjetovanjem kako bi se skriveni troškovi nepoznavanja računovodstvenih i poreznih troškova sveli na minimum. U nas je ustaljena praksa malih poduzetnika organizacija odjela računovodstva već nakon početnog rasta poslovanja, pri čemu se zanemaruju brze promjene zakonske regulative, i informacijske tehnologije koje zahtijevaju kontinuirana ulaganja (trošak i vrijeme) u edukaciju poduzetnika i zaposlenih. Osim toga, outsourcing-om se dio odgovornosti za eventualno kršenje propisa prebacuje na računovodstveno poduzeće. No prije toga treba provjeriti da li je računovodstveni servis osiguran od odgovornosti za počinjenu štetu prema klijentima.

6. Zaključak

Činjenice ukazuju na slabosti bilančne strukture i produktivnosti malih poduzeća koja čine 95%-99% ukupnog broja poduzeća, slabo poznavanje bilančne strukture i slabo

planiranje poduzetnika. Mali poduzetnik nema utjecaj na konkurenciju sive ekonomije, globalna kretanja, zakonsku regulativu i financijski sektor, no rizike poslovanja može smanjiti ako ulogu vlasnika, menadžera i radnika izvršava pravilnim čitanjem financijskih izvještaja i pokazatelja proizašlim iz izvještaja. Vodeći se samo idejom isplate dobiti i izbjegavanja poreznih nameta, ugrožava likvidnost i produktivnost poduzeća. Poduzeće stagnira, a poduzetnik pogoršava stanje traženjem tuđih izvora sredstava koji u tom trenutku nisu uzrok problema. Nepovoljni krediti i nepovoljni ugovori s partnerima odražavaju se u financijskim izvješćima, a bilančna kozmetika može lošu sliku popraviti samo kratkoročno.

Tko je onda kriv za visoke kamatne stope i neadekvatne elemente osiguranja tradicionalnih financijskih institucija? Država, banke, ali i sami poduzetnici.

Poduzetnik nije dužan znati koji rashodi nisu porezno priznati, ali mora znati za postojanje porezno nepriznatih rashoda i na koji porez se odnose. Jer „Pitati prava pitanja, vrijedi kao davati prave odgovore“ (Giovanni Agnelli, talijanski industrijalac, Predsjednik Uprave Fiat 1966.-1996.godine).

Računovodstvo ne može naći kupca, niti stvoriti inovativnog poduzetnika. Računovodstvo je zanat koji odgovara na pitanje kako su se ideje pretočile u tradicionalne elemente, imovinu i kapital.

7. Literatura

- [1] Mihelčić, S. (2010). Muke po malom poduzetniku, *Privredni vjesnik*, ožujak, LVII, 3616, 3.str., ISSN 0032-899-5
- [2] Hrvatska udruga banaka (2010). Financiranje malih i srednjih poduzeća u krizi - Između želja i mogućnosti, *Dostupno na:* <http://www.hub.hr/Default.aspx?art=19528sec=566>. 22 *Pristup: 06-04-2010*
- [3] Živković, D. (2010). Mali su rizičniji, ali na njima je budućnost. *Privredni vjesnik*, ožujak, LVII, 3518, 21 str., ISSN 0032-899-5
- [4] Vukić, I. (2010). Devet hrabrih ideja traži srodne ulagačke duše, *Privredni vjesnik*, ožujak, LVII, 3615, 11 str, ISSN 0032-899-5
- [5] Narodne Novine (2004). *Zakon o porezu na dobit*, NN 177/04
- [6] Narodne Novine (2005). *Pravilnik o porezu na dobit*, NN 95/05
- [7] RRiF (2007). *Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (Službeni tekstovi za Hrvatsku)*, RRiF-plus d.o.o., 978-953-6121-97-7, Zagreb
- [8] Brkanić, V. (2009). Bilančna kozmetika - dopuštena i nedopuštena "kreativnost" u financijskim i poreznim izvješćima, *Računovodstvo revizija i financije*, travanj, 2009, 48-56 str., ISSN 0353-8087
- [9] Narodne Novine (1996). *Zakon o stečaju*, NN 44/96

Photo 204. Vine box / Kutija za vino